

Školský bonbónik

školský rok: 2012/2013

školský časopis číslo 2

ZŠ s MŠ v KOTEŠOVEJ

Obsah:

1. Správa o spôsobe života ľudí v praveku	3
2. Píšeme nonsensové básne o zvieratách	4
3. Štvrtáci tvoria rýmy	4
4. Stavíme mestá	5
5. Moje andulky	6
6. Papagáje	7
7. The English Projects	8
8. Naše krásne Slovensko	9
9. Vďaka, že som baba	9
10. Predmety okolo nás	10
11. Nemecká osemšmerovka	11
12. Čo sme vypátrali, keď sme sa hrali na historikov	12
13. Staré recepty	13
14. Statické opisy od šiestakov	14
15. Fotohádanka	15
16. Naše úspechy v súťažiach	15
17. Vianočná besiedka	16

Vydáva:

ZŠ s MŠ Kotešová

Adresa redakcie:

Kotešová 378, 013 61

Šéfredaktor:

Silvia Zagrabanová, žiačka 7. ročníka

Predseda redakčnej rady:

Vanessa Marčíšová, žiačka 7. ročníka

Fotografie:

Andrej Tichý, žiak 7. ročníka

Grafická úprava:

Adam Belanec, žiak 7. ročníka

Členovia redakčnej rady:

Zuzana Kaplíková, Simona Remišová,
Andrea Gabajová, Tereška Potočárová,
žiačky 7. ročníka

Ročník:

XIV.

Vychádza:

pravidelne 4 – krát ročne

Číslo 1/2011-2012

vychádza 30. 1. 2013

Podiel pedagóga:

technická pomoc pri zostavovaní stránok

Správa o spôsobe života ľudí v praveku

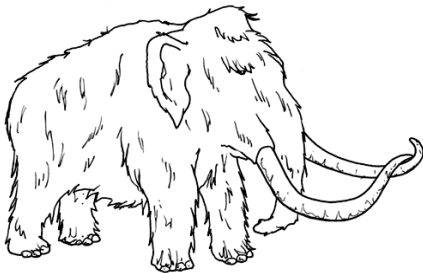
(z dejepisných projektov)

Pravek je prvá a najdlhšia fáza ľudských dejín. Je rozdelený na štyri doby:

- **kamenná**
- **medená**
- **bronzová**
- **železná**

Prví ľudia sa živili lovom a zberom, nedokázali si potraviny dopestovať. Keďže si väčšinu dôležitých nástrojov vyrábali z kameňa, nazývame toto obdobie **kamenná doba**.

Podľa opracovania kameňa toto obdobie delíme na:

- **paleolit** – 3 milióny - 8 tisíc rokov pred Kr.
- **mezolit** – 8 tisíc – 6 tisíc rokov pred Kr.
- **neolit** – 6 tisíc – 3,5 tisíc rokov pred Kr.

Ľudia v praveku žili inak ako my teraz.

Žili v rodoch a boli pokrvne príbuzní. Medzi ženou a mužom existovala prirodzená deľba práce. Nestavali stále príbytky, ale ukrývali sa v jaskyniach alebo stavali zemľanky, stany. Neskôr si začali domestikovať zvieratá, najprv psa a neskôr chovali byvoly, ovce.

Na sklonku paleolitu sa naučili zakladať oheň, bol to zdroj tepla, ochrana pred nebezpečnými zvieratami a zdroj svetla. Paleolitickí lovci vytvárali maľby, sošky venuší a šperky. Verili v posmrtný život. Typické zvieratá: mamuty, nosorožce, levy, šabl'ozubé tigre. Typické rastliny: stromy, kríky, machy, lišajníky.

Na konci paleolitu sa skončilo striedanie ľadových a medziľadových dôb, vyhynuli veľké zvieratá.

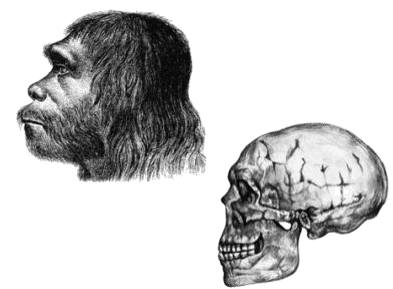
Mezolitickí lovci osídľovali púštne oblasti Európy. Používali luk, malé sekerky, šípy, nože.

V neolite sa človek naučil potraviny dorábať. Ľudia začali pestovať kultúrne plodiny – napr.: obilniny, strukoviny, ovocie. Odevy vyrábali z vláken, ktoré sa získavali zo žihľavy a ľanu. Nepoznali koleso, takže ťažké náklady nosili na chrbtoch. Vyrábali sa brúsené a vŕtané nástroje.

Ako sa vyvíjal človek:

Človek neandrtálsky:

1) <i>Australopithecus</i>	- Australopitek
2) <i>Homo habilis</i>	- Človek zručný
3) <i>Homo erectus</i>	- Človek vzpriamený
4) <i>Homo sapiens</i>	- Človek rozumný
5) <i>Homo sapiens neandertalensis</i>	- Človek neandertálsky
6) <i>Homo sapiens sapiens</i>	- Človek rozumný dnešný

žiaci 6. ročníka

Píšeme nonsensové básne o zvieratách

Slimák je prvý v bežeckej súťaži,
komár zaspal v garáži.

Žirafa tancuje na bále,
ryba žerie ovečky malé.

Krtko lieta nad domom,
straka chrápe pod stromom.

M. Keblúšek, 5. roč.

Bežal slimák na rybačku,
žirafa sa hojdala,
komár sa hral na skrývačku,
ryba sa opaľovala.

Krtko si dal okuliare
a vybral sa do kina,
dobrá straka policajtku,
tá zlodēja chytila.

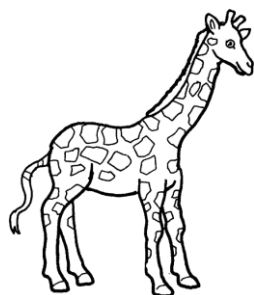

E. Hvorečná, 5. roč.

Slimák vyhral maratón,
komár vydal krásny tón.

Žirafa je strašne malá,
ryba je zas hrozne milá.

Krtko má silný zrak,
najlepší priateľ straky je rak.

O. Lukáč, 5. roč.

Slimák je rýchly ako strela,
komár si pod stromom veľmi rád strieľa.
Žirafa spí pod zemou,
ryba chodí za sestrou.
Krtko chodí cez noc spávať,
straka zase cez deň chrápať.

M. Mičianová, 5. roč.

Štvrtáci tvoria rýmy

Prišla raz jedna sýkorka
a povedala jej doktorka:
„Máte zlomené krídlo,
môže za to veľké sídlo,
potrebujeme na to rydlo
a voňavé mydlo.“

N. Hvorečná

Keď som mal v ruke sitko,
zabolelo ma lýtko.
Pomohla mi doktorka,
prezývaná sýkorka.

K. Janec

Vraví si raz sýkorka,
že chcela by byť doktorka.
Kamarát syseľ
pomohol jej,
lebo má dobrú myseľ.

L. Litvíková

Ned'aleko niečo syčí.
„Je to had!“ niekto kričí.
Prezradila myseľ,
že to kričí syseľ.
Lieči malá pekná sýkorka,
veď je ako doktorka.

L. Žilinčárová

It's my birthday today.
Rejoice with me.
It's a great day!
I'm ten years old.
I will give
some sweet candies to everyone.

D. Vlčáková

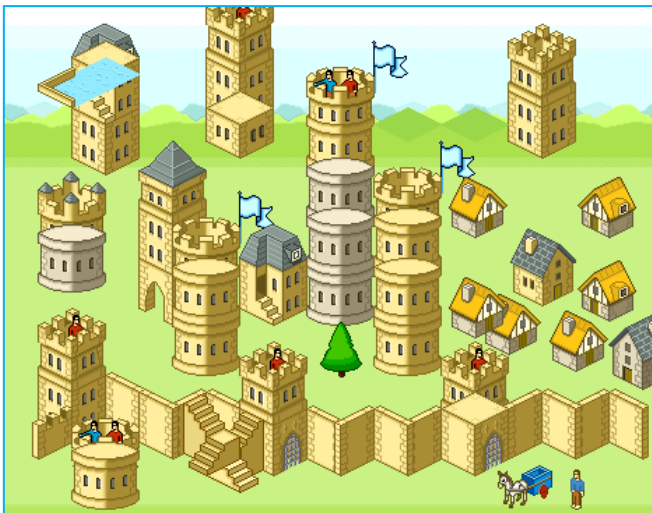
Staviame mestá

Šimon Jandačka

Veronika Keblúšková

Richard Fuljer

Adam Litvák

Šimon Jandačka

Tomáš Michtalík

žiaci 3. ročníka na hodine informatickej výchovy

Moje andulky

Mená mojich anduliek: Roky, Riko, Pudelko, Peťa, Wiky.

Roky

Je malý a veľmi nezbedný.

Rád sa bije s ostatnými, väčšinou ich zhadzuje z hojdačiek. Má tmavozelené sfarbenie s čiernymi pásmi. Nevie lietať, lebo mu nenarástol chvost a pierka na krídlach.

Riko

Je to stále mláďa, má tmavozelené sfarbenie. Nerád sa kolíše na hojdačke a veľmi rád žerie svoje pierka. On tiež nevie lietať, lebo nemá dosť dlhý chvost a krídla.

Pudelko

Je už dospelý, má tmavomodré sfarbenie s čiernymi pásmi. Vie lietať a dosť sa bojí a nerád sa hojdá.

Peťa

Veľmi rada sa hojdá na hojdačke. Má bledomodré sfarbenie s čiernymi pásmi. Pred mesiacom sa naučila lietať.

Wiky

Tá je nová. Veľmi rada sa hojdá na hojdačke a nikoho tam nepúšťa. Má bledozelené sfarbenie. Vie dobre lietať a dá sa v pohode chytiť.

Čo im dávam

- na jedenie: jablko, senegálske proso, proso, mrkva, kiwi, sušené ovocie, listy trávy, zeleniny (napr. šalátu, kelu ...)
- vodu na pitie a kúpanie, sépiovú kosť na ostrenie zobáčikov

Michal Litvák, 6. ročník

Papagáje

Ara modrozltá

Pre svoje nádherné sfarbenie sa stala obľúbeným vtákom chovaným v klietkach a voliérach.

O jej živote v tropických pralesoch vieme dosiaľ pomerne málo. Je znamenite prispôsobená na život v pralese. Na prvý pohľad nápadné žltomodré sfarbenie slúži v korunách stromov presvietených slnkom ako dokonalé maskovanie. Je zdatný letec, ktorý obratne kľučkuje medzi konármi pralesných velikánov.

- Dĺžka:** telo je až po špičku chvosta 85 cm, chvost 50 cm
Správanie: spoločenský druh, potravu hľadá vo veľkých krdľoch
Potrava: orechy, plody, semená
Dĺžka života: v zajatí až 50 rokov
Výskyt: v lesoch od Panamy po severnú Argentínu, nežije však vo väčšej časti Venezuely a na západných svahoch Ánd.

Kakadu zlatochochlý

Patrí najpopulárnejším austrálskym vtákom.

Na celom svete je známy ako priateľský domáci maznáčik, vo voľnej prírode sa však správa veľmi ostražito. Je veľmi hlučný. Keď sa celé krdle kakadu vznesú zo svojich nocľážísk a letia k vode alebo za potravou, poskytujú prekrásny pohľad na biele perie a žlté chocholky žiariace v slnečných lúčoch.

- Dĺžka:** 45 – 51 cm
Správanie: aktívny cez deň, žije v pároch alebo malých krdľoch
Potrava: semená, koreňky, puky, orechy, rôzny hmyz a jeho larvy
Dĺžka života: v zajatí až 50 rokov
Výskyt: pochádza zo severovýchodných a východných oblastí Austrálie, žije v Novej Guinei, v Tasmánii a na niekoľkých ostrovoch

Lori trojfarebný

Je obyvateľom tropických dažďových pralesov.

Tento pestrofarebný papagáj sa dá veľmi ľahko skrotiť a ani vo voľnej prírode nedáva najavo plachosť a strach z človeka. Pre svoju bystrosť a priateľské správanie sa stal obľúbeným vtákom na chov v klietke. Je známy aj svojou schopnosťou napodobňovať hlasy a zvuky.

- Dĺžka:** 31 cm
Správanie: žije sám alebo v pároch, pri hľadaní potravy sa spája do krdľov
Potrava: kvety, ovocie, hmyz, nektár, peľ a semená
Dĺžka života: v zajatí až 8 - 10 rokov
Výskyt: v neporušených oblastiach tropických pralesov Novej Guiney a na niektorých ostrovoch

The English Projects

RICHARD „LIONHEART“ I.

BORN 8. SEPTEMBER 1157
DIED 6. APRIL 1199 (AGED 41)
FATHER : HENRY II OF ENGLAND
MOTHER : ELEANOR OF AQUITAIN
BURIED AT: FONTEVRAUD, FRANCE
REIGNED FOR: 9 YEARS, 8 MONTHS, AND 30 DAYS

WHO WAS HE?

RICHARD WAS KING OF ENGLAND. HE HAD TWO BROTHERS. DURING HIS REIGN HE SPENT ONLY SIX MONTHS IN ENGLAND BECAUSE HE WAS MORE KNIGHT HOW KING. AS ONLY WIN OVER SALADIN AND AND FREE "HOLY LAND" JERUSALEM. RICHARD WAS LEADER OF THE CRUSADERS. HE WAS NICKNAMED LIONHEART BECAUSE WAS BOLD AND BRAVE.

THE LEGEND (CONQUEST OF CYPRUS)

IN SEPTEMBER 1190 RICHARD AND PHILIP ARRIVED IN SICILY. AFTER THE DEATH OF KING WILLIAM II OF SICILY HIS COUSIN TANCRED OF LECCE HAD SEIZED POWER AND HAD BEEN CROWNED EARLY IN 1190 AS KING TANCRED I OF SICILY, ALTHOUGH THE LEGAL HEIR WAS WILLIAM'S AUNT CONSTANCE, WIFE OF THE NEW EMPEROR HENRY VI. TANCRED HAD IMPRISONED WILLIAM'S WIDOW, QUEEN JOAN, WHO WAS RICHARD'S SISTER, AND DID NOT GIVE HER THE MONEY SHE HAD INHERITED IN WILLIAM'S WILL. WHEN RICHARD ARRIVED HE DEMANDED THAT HIS SISTER BE RELEASED AND GIVEN HER INHERITANCE; SHE WAS FREED ON 28 SEPTEMBER, BUT WITHOUT THE INHERITANCE. THE PRESENCE OF FOREIGN TROOPS ALSO CAUSED UNREST. IN OCTOBER, THE PEOPLE OF MESSINA REJECTED, DEMANDING THAT THE FOREIGNERS LEAVE. RICHARD ATTACKED MESSINA, CAPTURING IT ON 4 OCTOBER 1190. AFTER LOOTING AND BURNING THE CITY RICHARD ESTABLISHED HIS BASE THERE, BUT THIS CREATED TENSION BETWEEN RICHARD AND PHILIP AUGUSTUS. HE REMAINED THERE UNTIL TANCRED FINALLY AGREED TO SIGN A TREATY ON 4 MARCH 1191. THE TREATY WAS SIGNED BY RICHARD, PHILIP AND TANCRED. ITS MAIN TERMS WERE:
 JOAN WAS TO RECEIVE 10,000 OUNCES OF GOLD AS COMPENSATION FOR HER INHERITANCE, WHICH TANCRED KEPT.
 RICHARD OFFICIALLY PROCLAIMED HIS NEPHEW, ARTHUR OF BRITTANY, SON OF GEOFFREY, AS HIS HEIR, AND TANCRED PROMISED TO MARRY ONE OF HIS DAUGHTERS TO ARTHUR WHEN HE CAME OF AGE, GIVING A FURTHER TWENTY THOUSAND OUNCES OF GOLD.
 HE SHOULD BE RETIRED BY RICHARD IF ARTHUR DID NOT MARRY TANCRED'S DAUGHTER.
 THE TWO KINGS STAYED ON IN SICILY FOR A WHILE, BUT THIS RESULTED IN INCREASING TENSIONS BETWEEN THEM AND THEIR MEN, WITH PHILIP AUGUSTUS PLOTTING WITH TANCRED AGAINST RICHARD. THE TWO KINGS FINALLY MET TO CLEAR THE AIR AND REACHED AN AGREEMENT, INCLUDING THE END OF RICHARD'S BETHROTHAL TO PHILIP'S SISTER ALYS (WHO HAD SUPPOSEDLY BEEN THE MISTRESS OF RICHARD'S FATHER HENRY II).

Richard I of England (1157 - 1199), commonly known as Richard the Lionheart, was the King of England from 1189 until his death in 1199. He was also the commander of the Crusader army during the Third Crusade, and was considered a great military leader and warrior.

Born as the third of five brothers, Richard was not expected to be King, and so he was raised in northern France instead, which belonged to the King of England at the time. As a result, Richard spoke very little English.

When his two elder brothers died without children of their own, Richard was the next in line and became heir apparent. Even before he became King, Richard had earned the nickname "Lionheart" for his ferocity and utter fearlessness in battle.

J. Škubák, Class 9

Juraj Jánošík (1688 - 1711)
Robbing from the rich to give to the poor.

Jánošík has been the main character of many Slovak legends. The image of Jánošík as a symbol of resistance to oppression was reinforced when poems about him became part of the Slovak. The actual future highwayman Juraj Jánošík was born shortly before his baptism on January 25, 1688. His parents were Martin Jánošík and Anna Čišníková from Terchová. Was born in Terchová (a village near Žilina). Janošik had been for several years a soldier of the imperial troops when he met Tomáš Uhročík in 1711 and both began stealing and robbing. The Slovak nation still loves this hero like a saint of the poor.

Juraj Jánošík has been the main character of many Slovak legends and films. According to the legend, he robbed rich nobles and gave the loot to the poor.

The actual future highwayman Juraj Jánošík was born shortly before his baptism on January 25, 1688. His parents were Martin Jánošík and Anna Čišníková from Terchová.

D. Mavrov, Class 9

Naše krásne Slovensko

**Slovensko naše krásne
vtáci tu spievajú úžasne.
Sú tu vysoké hory, ale aj doliny,
v záhradách majú ľudia nasadené
kry, stromy aj byliny.
Obrovské vrchy Tatry tu máme,
tak si to Slovensko spolu chráňme.
Je to štát, kde všade vôkol nás je svet
plný smiechu a krás.
Nemecko, Rusko, Amerika je úplne iná,
Slovensko prekrásna je krajina.**
S. Sakala, 6. roč.

Naša vlasť má najkrajší kraj,
malebné lúky, polia, roviny,
mohutné hory,
zurčiace bystriny.

Tam od Tatier Malý Kriváň stojí,
dohliada na menšie hory.
A Veľká Fatra vysoká
Malú Fatru stráži.

Po tajomných jaskyniach preliezajú
smelí jaskyniari.

Chráňme si prírodu, dokým ju máme.
Neničme ju a bude krásna stále.
Obklopení ľuďmi, ktorých mám rád,
milujem Slovensko, svoju vlasť.

M. Litvík, 6. roč.

To Slovensko naše
i rodný môj kraj,
krásne je všade,
hotový raj.

Krásne sú hory,
rieky a doliny.
Horské štíty dvíhajú
sa do výšky a v okolí
skáču tatranské kamzíky.

Na zelených lúkach pasú sa ovečky
a okolo kvitnú kvietocky.

To Slovensko naše
buď stále v plnej kráse.

P. Remiš, 6. roč.

**Slovensko je tá krajina,
kde žije moja rodina.
Mám tu mamu, sestru, brata,
preto ju mám veľmi rada.**

**Prekvapí ma zas a znova,
krása hôr, čo vôkol stoja,
žblnkot vody, lúčne kvety,
radosť, keď sa hrajú deti.**

**Čo povedať ešte mám,
Slovensko je veľmi fajn.**

V. Litvíková, 6. roč.

Vďaka, že som baba

- 1) Na toalete v kine môžeš za sebou zamknúť dvere namiesto toho, aby som sa postavila medzi ďalších pánov.
- 2) Môžeš nosiť ružovú bez toho, aby na teba niekto divne zísal.
- 3) Kedykoľvek môžeš použiť trik „baby face“, ak chceš niečo dosiahnuť.
- 4) Zízanie do výkladov môžeš použiť za osobitný program.
- 5) Ešte aj na maturity si môžeš zobrať macíka pre šťastie.
- 6) Nie je trápne, ak ťa v horšom momente ovládnu slzy.
- 7) Odvolávajúc sa na boľavé brucho s kľčmi môžeš sa uliať z telocviku.
- 8) Nepotrebuješ mať čo najväčšie bicepsy.
- 9) Na väčšine diskoték nemusíš platiť vstupné.
- 10) Pomocou super coolových 10 centimetrových opätokov môžeš byť veľmi ľahko vyššia.

V. Marčíšová, 7. ročník

Predmety okolo nás

Bicykel

Drezina

Barón Drais zistil ako prvý, že s menším rozbehom je možné udržať sa na dvoch kolesách. V roku 1816 zostrojil vozidlo, ktoré poháňal odrážaním sa nohami od zeme, pomenoval ho DREZINA.

Velicoped

V roku 1839 škót MacMilan zostrojil dvojkoľesové vozidlo poháňané pedálmi. Bolo príliš ťažké a nemalo veľký úspech. Mechanik Pierre Michaux pripojil pedále na predné kolesá Dreziny a vynášiel prvý Velicoped (1855). Aby bolo možné vyvinúť dostatočnú rýchlosť, malo predné koleso veľký priemer – až do dvoch metrov.

S. Sakala, 6. roč.

Bicykel

V roku 1869 Guilmet a Meyer previedli pohyb pedálov na zadné koleso pomocou reťaze. Použitím pneumatiky s dušou okolo roku 1890 a voľnobehu na začiatku 20. storočia dostal velociped definitívnu podobu: zrodil sa bicykel.

Názov bicykel vznikol vo Francúzsku v 60-tych rokoch 19. storočia. Je isté, že za tento názov je zodpovedný Francúz, ale identita vynálezcu zostáva neznáma.

História zipsu

Zips vynášli Američania Judson a Earle v roku 1896. Nebol taký istý, ako ho poznáme dnes, ale roky sa zdokonaľoval. Je to zapínadlo na mechanický uzáver.

V minulosti sa zips nazýval aj „bleskové zapínadlo“.

Skladá sa z dvoch zúbkov a bežca. Keď bežec prejde po zúbkoch, tie do seba zapadajú. Keď ľudia ešte zips nepoznali, používali rôzne gombíky a háčiky.

V dnešnej dobe má zips veľké využitie. Používa sa napríklad na oblečení, obuvi, kabelkách, taškách, peňaženkách a pod.

M. M. Sojčák, 6. roč.

Chladnička

Dnes je chladnička v každej domácnosti. Ľudia už dávno zistili, že na uchovávanie potravín je najvýhodnejšie chladné prostredie. Až do 19. storočia však tento spôsob uchovávania potravín mohli využívať iba boháči, ktorí si mohli dovoliť budovať špeciálne ľadovne. Väčšina ľudí sa spoliehala iba na chladnú komoru.

Jacob Perkins, Američan pracujúci v Anglicku, vynášiel čosi, čo viedlo k vzniku chladničky. Roku 1834 zistil, že vyparovaním sa niektoré tekutiny ochladzujú. Preto požiadal skupinu mechanikov, aby na predvedenie tohto nápadu vytvorili funkčný model. A naozaj, jedného dňa tento mechanizmus vytvoril kus

Ľadu. Mechanikovi to tak vzrušilo, že vzali kus ľadu, sadli do taxíka a zaviezli sa k Perkinsovi ukázať mu výsledok pokusu.

Perkins, ktorý medzičasom zostarol, však nepredal svoj vynález. Urobil to až John Harrison, škótsky tlačiar žijúci v Austrálii. Harrison zrejme objavil chladiaci efekt bez poznatkov o Perkinsovom diele.

D. Bártyová, 6. roč.

Lepiaca páska

Ak ste si kúpili auto v roku 1925, žiadali ste, aby malo nový moderný dvojtónový náter. Hoci to väčšina zákazníkov netušila, táto móda robila veľký problém lakovačom áut. Aby sa druhá farba nedostala na miesta, kam nemala, museli časť karosérie zakryť papierom. Ako však pripevniť tento kryt na auto? Niektoré lepidlá slabo držali, iné sa zasa po skončení práce nedali odstrániť.

Tento problém zaujal mladého technika Richarda Drewa pracujúceho vo firme 3 M. Zistil, že lakovači začali používať chirurgickú pásku, tá však často kazila výsledok celej práce. Preto prišiel so zvitkom krepového papiera širokého 6 cm pokrytého na jednej strane lepidlom. Slúžil výborne.

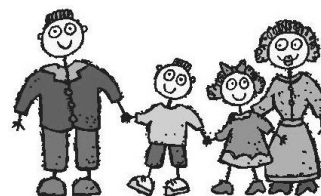
Čoskoro začali všetci výrobcovia áut používať túto novú maskovaciu pásku. Drew sa však nezastavil na tomto stupni. Keď istého dňa uvidel v nejakom laboratóriu priesvitný celofán, zaujalo ho to. Práve sa pokúšal nájsť materiál na vodotesnú lepiacu pásku, a tak ho vyskúšal. Hoci v skutočnosti nebol vodotesný, bol priesvitný a pevný, takže v podobe lepiacej pásky ho veľmi rýchlo začali používať na lepenie rozličných vecí.

Zanedlho mali lepiacu pásku v každej domácnosti.

M. Janec, 6. roč.

Nemecká osemsmerovka

	G	R	O	β	V	A	T	E	R	R
Großvater	G	R	O	β	M	U	T	T	E	R
Opa	O	T	O	P	A	M	E	T	T	E
Großmutter	N	A	M	β	I	N	S	E	A	D
Oma	K	N	A	F	E	I	A	M	V	U
Großeltern	E	T	I	I	W	L	L	I	E	R
Bruder	L	E	M	CH	I	S	T	T	S	B
Schwester	U	A	S	M	U	T	T	E	R	P
Geschwister	M	E	E	R	E	L	T	E	R	N
	G	S	CH	W	E	S	T	E	R	N

Vater

Mutter

Eltern

Tante

Onkel

Mami

Tajnička: _____ !

F. Jaroš, 5. roč.

Čo sme vypátrali, keď sme sa hrali na historikov

Vzdelávanie v minulosti

Do školy sa nenosili zošity, ale tabuľky a kriedy. Peračníky neboli. O pár rokov boli peračníky drevené, tam bolo pero, ceruzka a vo fľaške atrament, nazývali sa kalamáre. Tašky boli z textilu, šité doma. V každej triede boli kachle, kúrilo sa drevom. Každý žiak musel denne doniesť poleno. Stredná škola ešte neexistovala a na základnej bolo najskôr 6 tried, neskôr 8 až 9 tried. Po základnej škole bola meštianka. Vysoká škola bola v Nitre a Bratislave.

M. Keblúšek, 5. ročník

Z rozhovoru so starými rodičmi:

Aké ste mali tresty?

Ak sme zabudli domácu úlohu, ostali sme po škole a písali sme trest.

Dostávali ste trstenicou?

Keď sme behali po triede, chodbe a keď sme sa zabudli naučiť básničku.

Mali ste krúžky?

Áno, mali sme divadelný krúžok, s ktorým sme aj vystupovali.

F. Jaroš, 5. ročník

Keď moja babka a dedo chodili do školy, povinne sa učili ruštinu. Na jeseň sa konali lampiónové sprievody. Cez sviatky zostali doma, ale si to museli nadrobiť v sobotu. Vtedy bolo veľa žiakov, tak prvá skupina chodila do školy ráno a druhá skupina poobede. A učiteľov volali súdruh učiteľ, súdružka učiteľka.

S. Kuželová, 5. ročník

Vzácne pomaranče

Môj pradedko bol sprievodca vo vlaku. Často chodieval do Prahy a niekedy zobral so sebou svoju dcéru – moju babku. Babka cez noc, keď mala spať, obzerala svetielka popri trati a cez deň, keď mohla vidieť všelijaké zaujímavosti, od únavy zaspala.

Raz dedko v Prahe kúpil pomaranče, ktoré mali mať na vianočnom stole, no babka ich všetky cestou ošúpala a pomaranče obschli. Preto všetky pomaranče museli zjesť hneď po návrate domov. A na vianočnom stole mali iba orechy a jabĺčka, pretože pomaranče boli veľmi vzácne a nedali sa ľahko kúpiť.

E. Hvorečná, 5. ročník

Ako moji rodičia chodili do školy

Moji rodičia začali chodiť do školy po roku 1960. Hovorili, že deti museli vtedy lepšie poslúchať ako dnes. Súdružky učiteľky ich nebili, ale občas si pán učiteľ zavolał nejakého žiaka – chuligána do kabinetu a za „odmenu“ dostal palicou. Ten vyšiel z kabinetu krotký ako baránok a doma sa radšej ani nepochválil.

Niektoré predmety sa nazývali ináč. Napr.: matematika sa nazývala počty, geografia – zemepis, biológia – prírodopis. Predmet informatika vtedy neexistoval, lebo vtedy na školách ani doma neboli počítače. Keď chceli niečo premietat žiakom, používali len meotar.

Mama hovorí, že hoci vtedy deti nemali všetko, na čo si spomenuli, predsa sa im žilo veselšie a hrali sa vonku vybíjanú a nesedeli pri počítačoch.

J. Ostrochovská, 5. ročník

Staré recepty

Cakompak

Potrebujeme: cesnak, cibuľa, zemiaky, majoránka, soľ, bobkový list, celé korenie, troška masti, ocot, sušené huby, mletú červenú papriku, fliačky

Postup: Na masti opražíme nadrobno nakrájanú cibuľu s cesnakom, pridáme troška mletej červenej papriky, bobkový list, korenie a zalejeme vodou. Keď voda vrie, pridáme zemiaky, huby a majoránku. Pred dokončením dáme soľ, fliačky a trocha octu.

M. Keblúšek, 5. ročník

Gaštanový kompót

Suroviny: pol kila gaštanov, 14 dkg cukru, voda, pomaranč

Postup:

Gaštany olúpať z vrchnej šupky. Naliať na ne vriacu vodu, nechať ich v nej až kým sa nebude dať olúpať aj tá druhá šupka. Vložiť gaštany do hrnca, v ktorom sa varil cukor s vodou a zvolna dusiť domäkka a poliať vodou z pomaranča.

Orechové kolieska mojej prababky

Suroviny: 30 dkg hladká múka, 3 dkg tuk Hera, 7, 5 dkg práškového cukru, 8 dkg mletých orechov, 1 vanilka

Postup:

Suroviny zmiešať a nechá sa to odstáť. Vykrajujú sa kolieska s polomerom 1,5 cm.

A. Polláková, 5. ročník

Beleše

Suroviny: zemiaky – uvarené (môžu byť aj v šupke), ktoré očistíme
vajcia – 2 – 3, podľa množstva zemiakov
soľ, hladká aj polohrubá múka, kyslé mlieko (nie veľa)

Postup:

Zemiaky postrúhame na jemnom strúhadle. Pridáme vajcia, soľ, kyslé mlieko, prisypeme preosiatu múku. Všetko zmiešame na tuhšie cesto. Ak by bolo mäkké, pridáme múku. Vyvaľkáme bochníky a dáme na vymastený plech. Cesto pred pečením potrieme olejom, na povrchu popicháme. Vložíme do vyhriatej rúry a pečieme na 200°C.

T. Kožienka, 5. ročník

Kelové rezne

Väčšiu hlávku kelu alebo dve menšie pokrájame na rezance. Povaríme vo vriacej posolenej vode. Potom scedíme a pomelieme na mäsovom mlynčeku. Pridáme pomleté mäso, štipku soli, čierne korenie, vajíčko, v mlieku namočené pomleté žemle, pomletú cibuľu a strúhanku. Strúhanku pridáme podľa potreby. Keď je zmes pripravená, môžeme z toho spraviť rezne. Smažíme ich v dobre rozpálenej masti.

K. Balalová, 5. ročník

Encyklopédia

Encyklopédia patrí k náučnej literatúre. Môže byť o biológii, geografii, chémii alebo o umení. V tej našej sú informácie z geografie. Je o väčšine štátov, ktoré sú na svete.

Jej celý názov znie: Encyklopédia zemepisu sveta. Obal má celý červený s niekoľkými obrázkami a zemeguľou v pozadí.

Na prednej strane sú obrázky zoradené v dvoch stĺpcoch po troch. Sú to vlastne fotografie zobrazujúce: oranžový karneval, Sfingu v Egypte, hotel v Las Vegas, zámok na Taiwane, operu v Sydney a Automium v Belgicku. V pozadí týchto obrázkov je obrovská zemeguľa.

Encyklopédia zemepisu sveta je: 258 krajín sveta v abecednom poradí, názvy v slovenskom i miestnom jazyku, hlavné mestá, rozloha a počet obyvateľov, štátne zriadenie, miestna mena, najdôležitejšie informácie o geografii, dejinách, ekonomike a turistike. Encyklopédia je rozdelená na dve časti: samostatné štáty a sporné závislé územia.

Na zadnej strane je obrázkov viac a zobrazujú napríklad: pyramída v Gíze, Pukevské jaskyne v Česku, mešita, ktorá leží v Bruneji, ale aj francúzsky rýchlovlak TGV či slávny most v Londýne.

Je to veľmi zaujímavá encyklopédia. Zostavil ju Rudolf Landmann. Vydalo ju Knižné centum, Predmestská 51, 010 01 Žilina, v roku 2009.

V. Litvíková

Bicykel

Môj bicykel je určený na skoky a na turistiku.

Farby jeho kostry sú čierna, zelená a strieborná. Kolesá má hrubé, čierne. Riadidlá a pedále majú zeleno – žltú farbu, sedlo čierne. Ráfiky a výplet je čierny so zelenými pásikmi. Vidlica má striebornú farbu, ale spodok je čierny. Reťaz je strieborná s čiernymi skrutkami a prevodníky sú tiež strieborné.

Je od značky CTM, jeho názov je Raptor a bol vyrobený v roku 2012. Rád na ňom jazdím, pretože je to super odreagovanie. Cez leto chodím na trať a skáčeme tam s kamarátmi. Mám môj bicykel veľmi rád.

S. Sakala

Fotohádanky

Čo je na fotografii:

- a) ľadový medveď
- b) biely tiger
- c) pes

- a) hríb dubový
- b) lopta
- c) bedľa jedlá

T. Potočárová, 7. roč.

P. Papšo, 7. roč.

Naše úspechy v súťažiach

iBobor – celoslovenská infromatická súťaž

Úspešní riešitelia:

- ♦ 4. ročník: **Nina Hvorečná** - 88 bodov / 99 percentila
Igor Čerňan - 64 bodov / 89 percentil
- ♦ 5. ročník: Anna Polláková - 61 bodov / 86 percentila
- ♦ 6. ročník: Samuel Sakala - 57 bodov / 82 percentil
- ♦ 7. ročník: Silvia Zagrapanová - 56 bodov / 82 percentila
Pavol Lukáč - 51 bodov / 71 percentil

Percentil/la presne vyjadruje koľko percent súťažiacich malo menej alebo rovnako veľa bodov ako daný súťažiaci.

Všetkovedko – celoslovenská všestranná súťaž

Meno	Trieda	Body	Umiestnenie	Titul a hodnotenie:
Martin Minarčík	3.	133	55. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺☺
Richard Fuljer	3.	112	76. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺
Oliver Tarnek	3.	112	76. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺
Samuel Lokšík	4.	84	113. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺
Lea Žilincárová	4.	147	50. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺☺☺
Nina Hvorečná	4.	133	64. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺☺
Oliver Lukáč	5.	119	69. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺
Tomáš Kožienka	5.	119	69. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺
Judita Ostrochovská	5.	77	111. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺
Anna Polláková	5.	126	62. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺☺
Emma Hvorečná	5.	140	48. miesto	Všetkovedkov učeň - ☺☺☺

Počet ☺ udáva, v ktorej časti rebríčka sa žiak umiestnil. Najúspešnejší riešitelia získali 5 hlavičiek. V tomto školskom roku sa jej prvýkrát zúčastnili aj žiaci 5. ročníka.

Expert – celoslovenská vedomostná súťaž

Silvia Zagrapanová, 7. roč. - Expert na témy: Spoločnosť kedysi a dnes,
Tajomstvá prírody

Samuel Sakala, 6. roč. - Expert na tému: Spoločnosť kedysi a dnes

OBVODNÉ KOLÁ:

Olympiáda zo slovenského jazyka ▪ Katarína Škubáková, 9. roč. – **3. miesto**

Šaliensky Mat'ko ▪ Silvia Zagrapanová, 7. roč. – **2. miesto**

Olympiáda z anglického jazyka ▪ Silvia Zagrapanová, 7. roč. – **2. miesto**

▪ Dominika Kostánová, 8. roč. – **2. miesto**

Vianočná besiedka

